

Bilaga till rapport 2023:2

Enkätundersökning till vårdcentralschefer om bemanning och förutsättningar för en god och nära vård

Bilagan innehåller utskicket med förfrågan om att delta i enkätundersökningen samt informationen och frågorna som ingick i den webbaserade enkäten.

Enkät om bemanning och förutsättningar för en god och nära vård

Hej!

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vård- och omsorgsanalys) har regeringens uppdrag att utvärdera omställningen till en god och nära vård. Läs mer om omställningen och uppdraget [här](#).

Som en del i vår utvärdering genomför vi en enkätundersökning riktad till dig som är chef över en vårdcentral/hälsocentral eller motsvarande. Syftet med enkäten är att belysa kompetensförsörjningen i primärvården och hur förutsättningarna för att leva upp till omställningens mål ser ut.

Det är frivilligt att besvara frågorna, men vi uppskattar om du har möjlighet att göra det. Svaren är viktiga för att öka kunskapen om omställningen. Utgå från ditt perspektiv när du svarar på frågorna, men ta gärna hjälp av andra om du vill.

Enkätresultaten kommer att redovisas på gruppnivå. Vi kommer inte publicera namn på enskilda personer eller vårdcentraler.

Om enkäten kommit fel eller du inte längre är chef för den vårdcentral som enkäten avser, hoppas vi att du kan hjälpa oss att vidarebefordra mailet med enkäten till rätt person. Om du är verksamhetschef för flera vårdcentraler har du också möjlighet att skicka vidare enkäten för att besvaras av vårdcentralchef på respektive vårdcentral, alternativt att du fyller i separata enkäter för respektive vårdcentral. Vi hoppas på överseende med att eventuella påminnelser om att besvara enkäten kommer att skickas till din mailadress.

Enkäten består av ca 20 frågor och den beräknas ta ca 30 minuter att besvara.

Enkäten har utvecklats i dialog med yrkesverksamma i primärvården. Enkäten har samråtts med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) enligt SFS 1982:668. Genom att svara på enkäten är du införstådd med att vi behandlar dina personuppgifter (se också nedan).

Vi ber dig besvara frågorna så snart som möjligt.

Stort tack på förhand för din medverkan!

Jean-Luc af Geijerstam
Generaldirektör Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Undrar du över något?
Kontakta oss gärna!

Ida Nyström
ida.nystrom@vardanalys.se

Daniel Zetterberg
daniel.zetterberg@vardanalys.se

Om Vård- och omsorgsanalys

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys är en statlig myndighet som har i uppdrag att följa upp och analysera hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst ur ett patient-, brukar- och medborgarperspektiv. Vårt arbete ska bidra till att förbättra och effektivisera vården och omsorgen

Information om hur vi behandlar dina personuppgifter

Vård- och omsorgsanalys behandlar personuppgifter om dig som blivit erbjuden att delta i denna enkätundersökning. De uppgifter vi behandlar om dig som fått enkäten direkt från oss är din e-postadress, uppgift om vilken vårdcentral du företräder och vårdcentralens adress. Vi har samlat in dessa uppgifter från respektive regions registrator. Vi ber dig tänka på att inte ange några andra personuppgifter i enkätens fritextsvar.

Ändamålet med behandlingen av personuppgifterna är att genomföra en enkät om förutsättningar för en god och nära vård, som en del i vårt regeringsuppdrag att utvärdera omställningen. Svaren på ett urval av frågorna i enkäten inklusive uppgifter om vårdcentralen, kommer även att användas av Socialstyrelsen som underlag till deras uppdrag att bl.a. kartlägga tillgången till kompetens i primärvården.

Behandlingen sker med stöd av artikel 6.1.e Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (dataskyddsförordningen), eftersom den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse. Du har rätt att begära ett så kallat registerutdrag över de personuppgifter vi behandlar om dig, rätt att få felaktiga uppgifter rättade eller raderade, rätt att begära begränsning samt rätt att invända mot behandlingen. Är du missnöjd med hur vi behandlar dina personuppgifter har du även rätt att lämna in ett klagomål till Datainspektionen.

Eftersom myndigheten omfattas av offentlighetsprincipen kan vi komma att lämna ut uppgifter till tredje part vid en eventuell begäran om att få ta del av dem. Vår IT-driftsleverantör kommer att få del av personuppgifterna för att kunna genomföra sitt uppdrag att hantera vår IT-drift.

Vi behandlar de personuppgifter vi har om dig under tiden vi genomför ovannämnda regeringsuppdrag, det vill säga t.o.m. år 2025. När regeringsuppdraget är avslutat kommer vi spara dina personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse i enlighet med gällande lagstiftning. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (org.nr 202100-6412) är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter vilket innebär att vi ansvarar för att personuppgifter behandlas i enlighet med gällande lagstiftning.

Detta är myndighetens kontaktuppgifter:

E-postadress: registrator@vardanalys.se

Telefonnummer: 08-690 41 00

Postadress: Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Box 6070, 102 31 Stockholm

Om du har frågor kring personuppgiftsbehandlingen är du välkommen att kontakta myndigheten enligt ovan eller myndighetens dataskyddsombud på följande e-postadress: dataskyddsombud@vardanalys.se

Var publiceras resultaten?

Resultaten från undersökningen publiceras på www.vardanalys.se under mars 2023.

Innehåll

Introduktion	2
Enkät om bemanning och förutsättningar för en god och nära vård.....	3
Bemanning i primärvården	3
Kompetensbehov	4
Läkarmedverkan inom kommunal vård och omsorg	5
Listade invånare och fasta kontakter	6
Omställningen till en god och nära vård.....	7
Förebyggande och hälsofrämjande vård.....	8
Forskning.....	9
Särskilda utmaningar	9
Bakgrundsfrågor	10

Introduktion

Enkät om bemanning och förutsättningar för en god och nära vård

Det pågår sedan en tid tillbaka en omställning av hälso- och sjukvården inom kommuner och regioner. Målet med omställningen är att ge patienten en god, nära och samordnad vård, där primärvården är navet och samspelar med annan hälso- och sjukvård och socialtjänsten. Omställningen ska bidra till en jämlik, hälsofrämjande och effektiv hälso- och sjukvård. Regeringen har fastställt flera mål för omställningen, bland annat ökad tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera omställningen. En del i vårt uppdrag är att beskriva kompetensförsörjningen i primärvården. Vi vill också utifrån yrkesverksammas perspektiv beskriva hur förutsättningarna för att leva upp till omställningens mål upplevs i verksamheterna.

Enkäten tar ungefär 30 minuter att svara på. Om du inte vill svara på enkäten vid ett och samma tillfälle kan du trycka på knappen "Spara - skicka senare" för att slutföra enkäten senare.

Enkät om bemanning och förutsättningar för en god och nära vård

Bemanning i primärvården

- 1) Hur många anställda* inom följande grupper fanns på din vårdcentral den 4 april 2022? Uppge dels antal anställda, dels anställda omräknat till heltidstjänster. Bortse från AT-, BT- och ST-läkare.

* Räkna med personer med kortare frånvaro (mindre än en månad), exempelvis semester, kortare sjukdomsperiod eller kortare tjänstledighet.

För att omräkna till heltidstjänster, exempel: Om det finns en tillsvidareanställd specialist i allmänmedicin som arbetar 100 % och en som arbetar 80 %, fyll i 1,8 heltidstjänster för specialister i allmänmedicin under tillsvidareanställd personal.

OBS! Om vårdcentralen är länkad till andra vårdcentraler som delar på samma personal ska du ange den del av heltidstjänsten som gäller för vårdcentralen i den här enkäten.

	Antal tillsvidareanställda personer, oavsett tjänstgöringsgrad	Tillsvidareanställd personal, omräknat till heltidstjänster (ej AT, BT, ST)	Vikarier längre än en månad, omräknat till heltidstjänster (ej AT, BT, ST)	Inhyrd personal längre än en månad, omräknat till heltidstjänster
Läkare specialiserade i allmänmedicin	___	___	___	___
Läkare specialiserade inom andra områden	___	___	___	___
Legitimerade läkare, ej specialister	___	___	___	___
Ej legitimerade läkare	___	___	___	___
Distriktssköterskor	___	___	___	___
Sjuksköterskor med annan specialistutbildning	___	___	___	___
Grundutbildade sjuksköterskor	___	___	___	___
Undersköterskor	___	___	___	___
Dietister	___	___	___	___
Psykologer/kuratorer/psykoterapeuter	___	___	___	___
Fysioterapeuter/sjukgymnaster	___	___	___	___
Arbetsterapeuter	___	___	___	___
Medicinska sekreterare	___	___	___	___
Övriga yrkesgrupper, ange vilka i kommentarsfältet	___	___	___	___

Eventuella kommentarer: _____

2) Hur många läkare gjorde sin AT-, BT- eller sin ST i allmänmedicin* vid din vårdcentral den 4 april 2022? Ange svaret i antal personer.

*Räkna även med de läkare som just då tjänstgjorde utanför vårdcentralen

	<u>Antal</u>
Antal personer med en formell AT-tjänst	_____
Antal personer med en formell BT-tjänst	_____
Antal personer med en formell ST-tjänst	_____
Antal personer som vikarierar under ST-liknande former med handledning i väntan på ST-tjänst	_____

3) Hur många tillsvidareanställda läkare specialiserade i allmänmedicin (omräknat till heltidstjänster) har ni inom respektive åldersgrupp?

För att omräknat heltidstjänster, exempel: Om det finns en tillsvidareanställd specialist i allmänmedicin som arbetar 100 % och en som arbetar 80 %, fyll i 1,8 heltidstjänster.

	<u>Antal, omräknat till heltidstjänster</u>
39 år och yngre	_____
40–49 år	_____
50–59 år	_____
60 år och äldre	_____

Kompetensbehov

4) Har ni behov av att anställa fler av någon yrkesgrupp?

Frågan avser behov utöver redan tillsvidareanställd personal.

- Ja
- Nej
- Tveksam/Vet inte

Om ja → fråga 5

Om nej/tveksam/vet inte → fråga 7

---

5) Utifrån dagens patientunderlag och uppdrag, hur många fler uppskattar du att ni har ett behov av att anställa på din vårdcentral (omräknat till heltidstjänster)?

Frågan avser behov utöver redan tillsvidareanställd personal

	<u>Antal omräknat till heltidstjänster</u>
Läkare specialiserade i allmänmedicin	_____
Läkare specialiserade inom andra områden	_____
Distriktssköterskor	_____
Sjuksköterskor med annan specialistutbildning	_____
Dietister	_____
Psykologer/kuratorer/psykoterapeuter	_____
Fysioterapeuter/sjukgymnaster	_____
Arbetsterapeuter	_____
Medicinska sekreterare	_____
Övriga yrkesgrupper, ange vilka i kommentarsfältet	_____

Eventuella kommentarer: _____

6) Det finns många faktorer som påverkar möjligheten att anställa personal. Har ni ekonomiskt utrymme att anställa den ytterligare personal du uppskattar att ni har behov av?

- Ja
- Delvis
- Nej
- Tveksam/Vet inte

Läkarmedverkan inom kommunal vård och omsorg

7) Hur bra eller dåligt anser du att din vårdcentral kan tillgodose behovet av läkarmedverkan inom kommunal hälso- och sjukvård.

- Mycket dåligt
- Dåligt
- Bra
- Mycket bra
- Inte relevant/Vet inte

Eventuella kommentarer: _____

Listade invånare och fasta kontakter

8) Hur många invånare var listade på din vårdcentral den 4 april 2022?

[_____]

9) Hur stor andel av de listade invånarna har en fast läkarkontakt på vårdcentralen?

- 0–24 %
- 25–49 %
- 50–74 %
- 75–100 %
- Vet inte

Eventuella kommentarer: _____

10) Hur stor andel av de listade invånarna har en fast vårdkontakt på vårdcentralen? En fast vårdkontakt kan tillhöra en annan yrkeskategori än läkare.

- 0–24 %
- 25–49 %
- 50–74 %
- 75–100 %
- Vet inte

Eventuella kommentarer: _____

Omställningen till en god och nära vård

- 11) Omställningen till en god och nära vård ska bidra till en jämlik, hälsofrämjande och effektiv hälso- och sjukvård. Regeringen har fastställt flera mål för omställningen, bland annat ökad tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet. Hur viktiga bedömer du att följande utvecklingsinsatser är för att uppnå målen med omställningen på vårdcentralen?

	Inte alls viktigt	Inte särskilt viktigt	Ganska viktigt	Mycket viktigt	Inte relevant/Vet inte
Utökade ekonomiska resurser	☐	☐	☐	☐	☐
Ökad bemanning	☐	☐	☐	☐	☐
Utökade möjligheter till kompetensutveckling och fortbildning	☐	☐	☐	☐	☐
Utvecklade kunskapsstöd	☐	☐	☐	☐	☐
Utveckla våra arbetssätt för ökad kontinuitet	☐	☐	☐	☐	☐
Utökade möjligheter till konsultation med specialistvården	☐	☐	☐	☐	☐
Utökat informationsutbyte (patientinformation) med specialistvård och kommun	☐	☐	☐	☐	☐
Utvecklade digitala lösningar för patientkontakter	☐	☐	☐	☐	☐
Utökade möjligheter för patienters egenvård, t.ex. självmonitorering	☐	☐	☐	☐	☐
Möjlighet att begränsa antalet listade invånare på vårdcentralen (listningstak)	☐	☐	☐	☐	☐

Annan insats, nämligen: _____

Förebyggande och hälsofrämjande vård

12) Ett annat mål med omställningen till en god och nära vård är att vården ska arbeta för att stärka hälsan och förebygga fysisk och psykisk ohälsa. Hur bedömer du att förutsättningarna ser ut för vårdcentralen att arbeta med att förebygga ohälsa för era listade invånare?

- Mycket dåliga
- Dåliga
- Bra
- Mycket bra
- Tveksam/Vet inte

Om mycket dåliga eller dåliga → fråga 13

Om mycket bra, bra eller tveksam/vet inte → fråga 14

13) Ser du följande faktorer som ett hinder för ert arbete med att förebygga ohälsa?

	Inte ett hinder	Ganska litet hinder	Ganska stort hinder	Mycket stort hinder	Inte relevant/Vet inte
Bristande kunskap om effektiva metoder	☐	☐	☐	☐	☐
Saknas personal med rätt kompetens	☐	☐	☐	☐	☐
Bristande förändringsvilja hos personalen	☐	☐	☐	☐	☐
Saknas ekonomiska förutsättningar	☐	☐	☐	☐	☐

Annat, nämligen: _____

14) Ett viktigt mål för omställningen till en god och nära vård är att primärvården ska vara navet och samspela med annan hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Hur fungerar vårdcentralens samverkan med följande aktörer när det gäller att tillgodose patienternas behov av vård och omsorg?

	Mycket dåligt	Dåligt	Bra	Mycket bra	Inte relevant/Vet inte
Specialiserad vård vid t.ex. sjukhus eller specialistmottagningar	☐	☐	☐	☐	☐
Särskilda boenden	☐	☐	☐	☐	☐
Den kommunala hemsjukvården	☐	☐	☐	☐	☐
Socialtjänsten	☐	☐	☐	☐	☐
Elevhälsan	☐	☐	☐	☐	☐

Eventuella kommentarer: _____

15) Vilka ser du som de största hindren för en god samverkan?

Ange max tre svarsalternativ.

- Tekniska lösningar för informationsutbyte
- Sekretesshinder i överföring av information
- Otydligheter kring våra roller och ansvar
- Svårt att enas om kostnadsansvar
- Saknas ekonomiskt utrymme i vårdcentralens uppdrag
- Svårt att hitta gemensamma arbetssätt
- Inget av ovanstående alternativ

Eventuella kommentarer: _____

Forskning**16) Medverkar vårdcentralen i forskningsarbete?**

Flera svarsalternativ är möjliga.

- Ja, genom inrapportering av data
- Ja, genom medverkan i studier
- Nej
- Tveksam/Vet inte

Eventuella kommentarer: _____

Om vårdcentral är belägen i område med stora socioekonomiska utmaningar → fråga 17

Om vårdcentral är belägen i avlägset belägen landsbygdskommun → fråga 18

Om vårdcentral inte är belägen i något av dessa områden → fråga 20

Särskilda utmaningar**17) Enligt våra uppgifter ligger din vårdcentral i ett område med stora socioekonomiska utmaningar. Utifrån det perspektivet, hur kan era förutsättningar att ge en god och nära vård förbättras för de grupper ni möter?**

- Vill inte svara

Beskriv hur förutsättningarna kan förbättras:

Gå vidare till fråga 19

---

18) Enligt våra uppgifter ligger din vårdcentral i en kommun i landsbygd/glesbygd. Utifrån det perspektivet, hur kan era förutsättningar att ge en god och nära vård förbättras för de grupper ni möter?

- Vill inte svara

Beskriv hur förutsättningarna kan förbättras:

---

19) Vid behov kan vi komma att göra telefonintervjuer som ett komplement till enkätsvaren vi får in. Kan du tänka dig att ställa upp på en intervju kopplat till era särskilda förutsättningar att uppnå målen med omställningen till en god och nära vård?

- Ja
- Nej

Bakgrundsfrågor

20) Vilken driftsform har vårdcentralen?

- Offentlig (region)
- Privat mottagning som ingår i en grupp eller koncern med 10 eller fler vårdcentraler
- Privat mottagning som ingår i en grupp eller koncern med färre än 10 vårdcentraler
- Övrig privat (enskild mottagning)

21) Man kan inte fråga om allt i en enkät. Finns det annat du vill kommentera kring omställningen till en god och nära vård?

- Nej
- Ja, nämligen: _____